

De Stille Kracht & Metamorfoze

renovatie van de Couperusbuurt

Amsterdam Nieuw-West

Afstudeerpresentatie
Zelda Meeuwsen

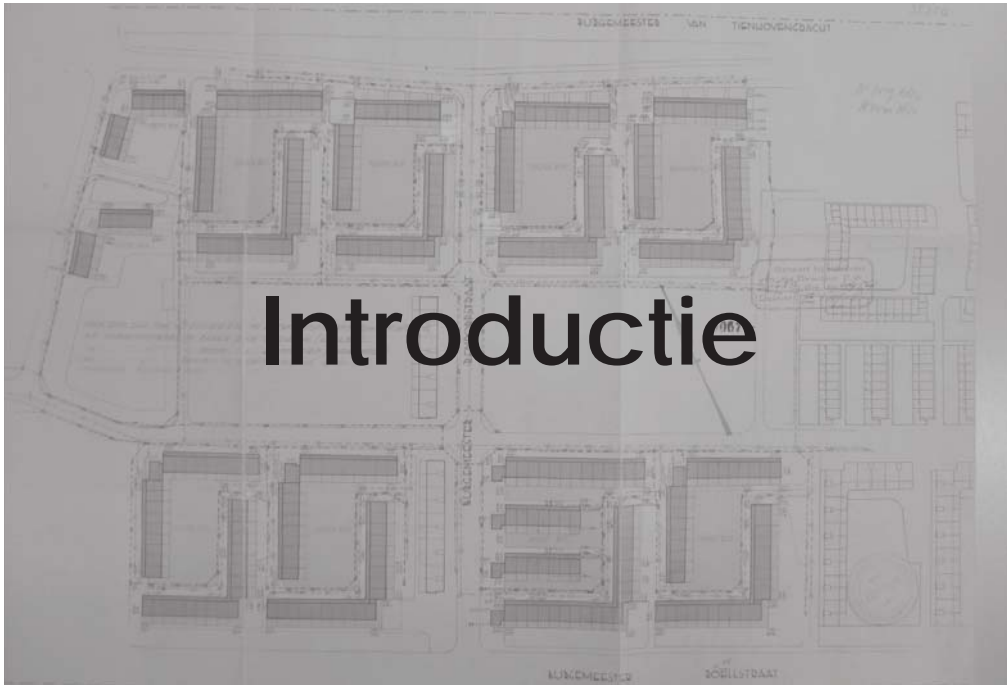
©MIT studio:
Transforming Housing
Heritage & Schools

docenten:
Ir. L.G.K. Spoormans
Dr. ir. W.J. Quist

examinator:
Ir. E. Brandes

Technische Universiteit Delft
Faculteit Bouwkunde

31 oktober 2014

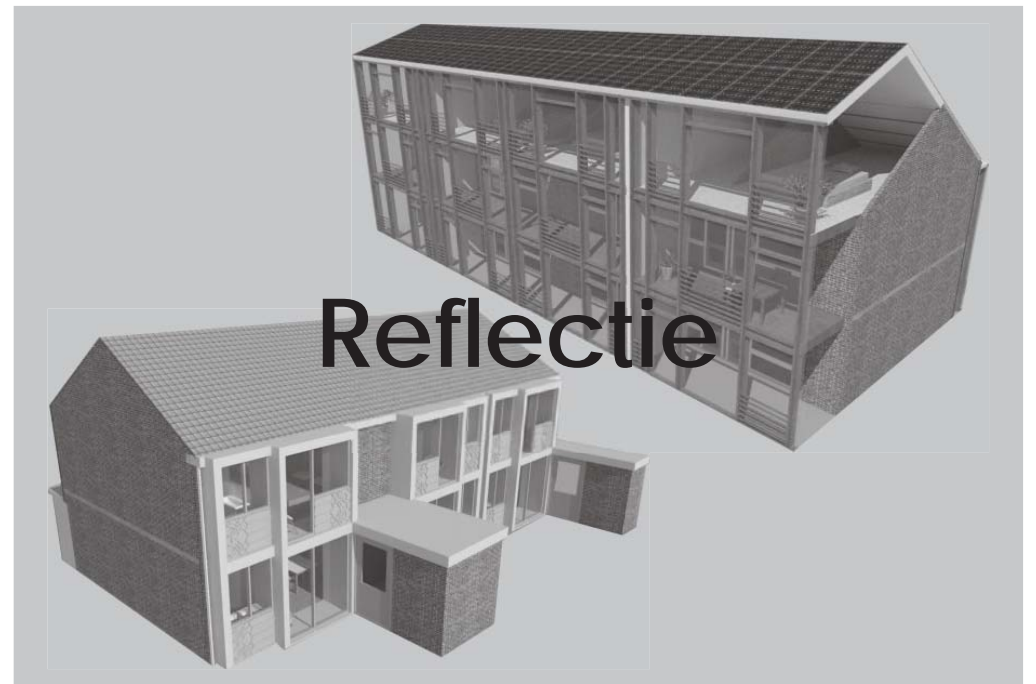
Introductie

Onderzoek

Ontwerp

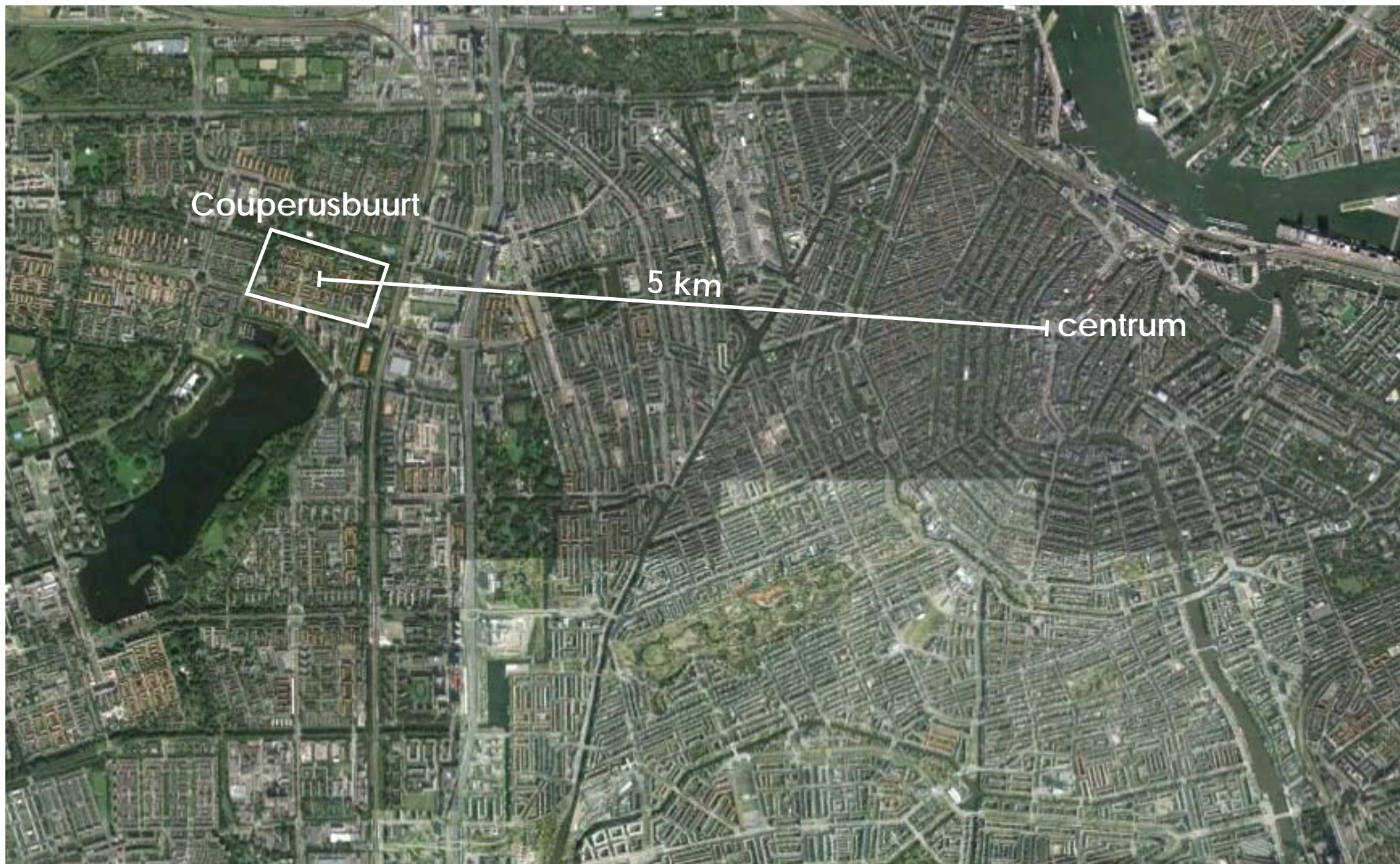

Reflectie

Amsterdam

Couperusbuurt

Couperusbuurt

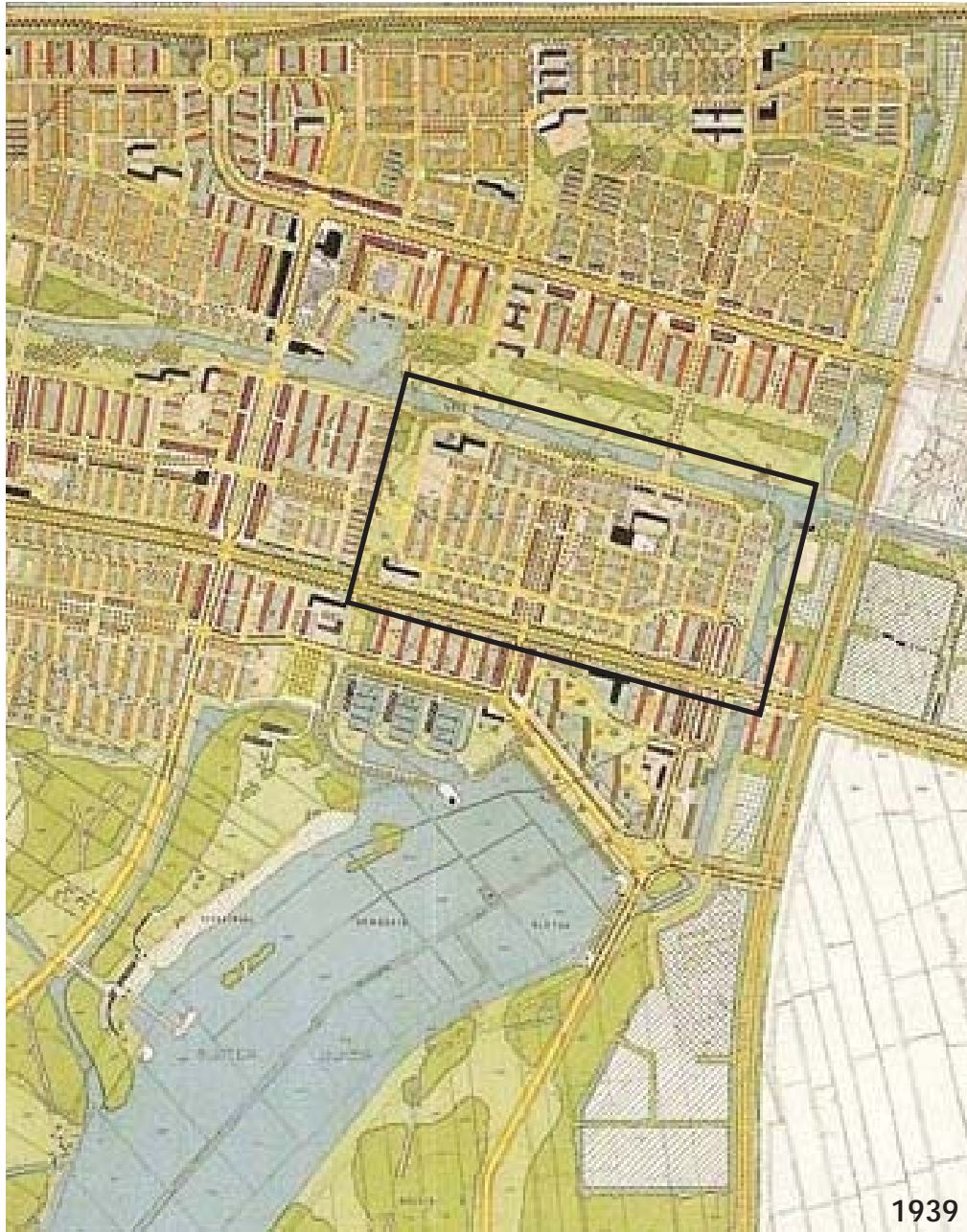
622 duplexwoningen

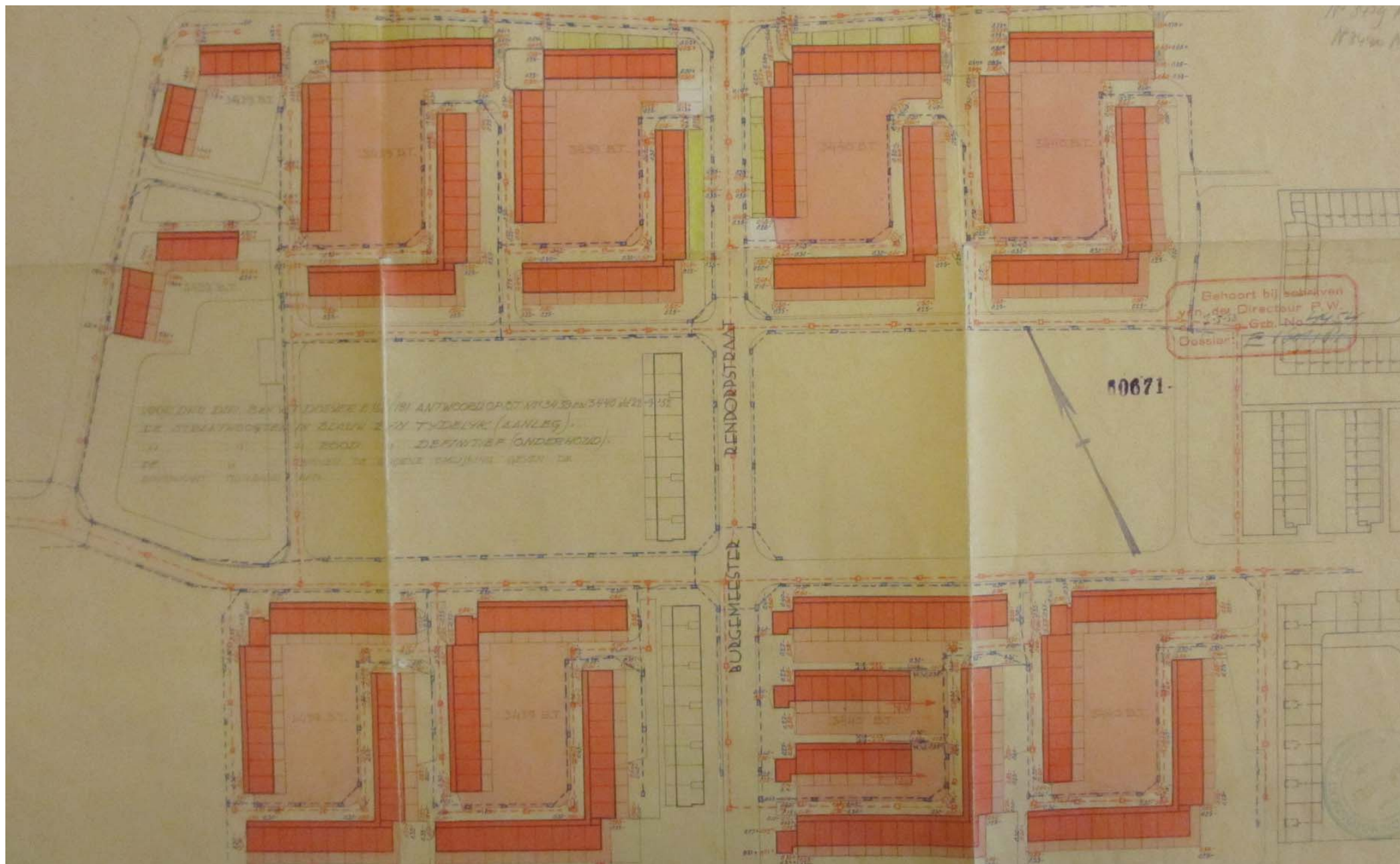

Plan Slotermeer

het Nieuwe Bouwen: licht, lucht en ruimte

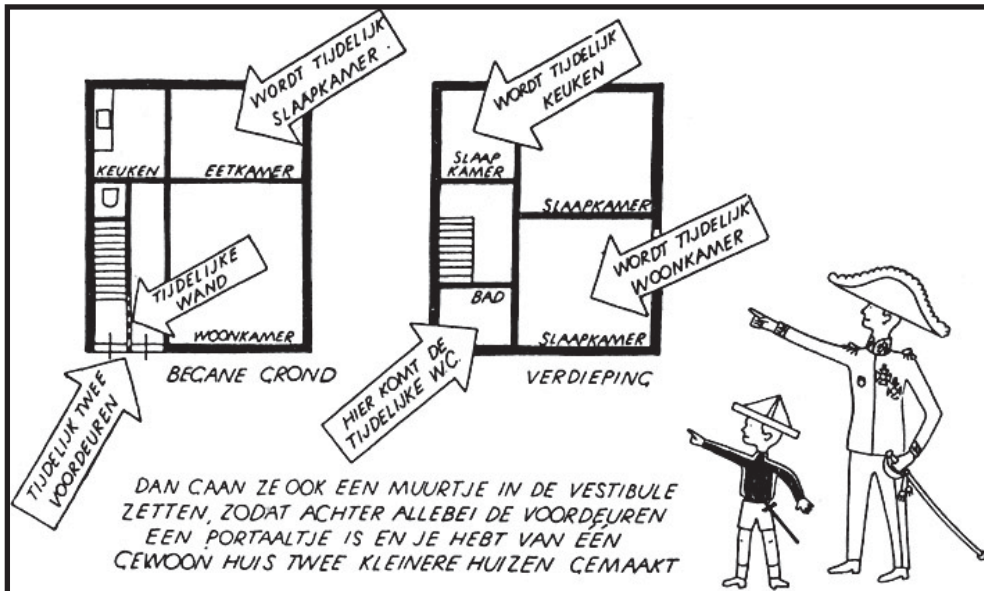

Hofverkaveling semi-besloten hof

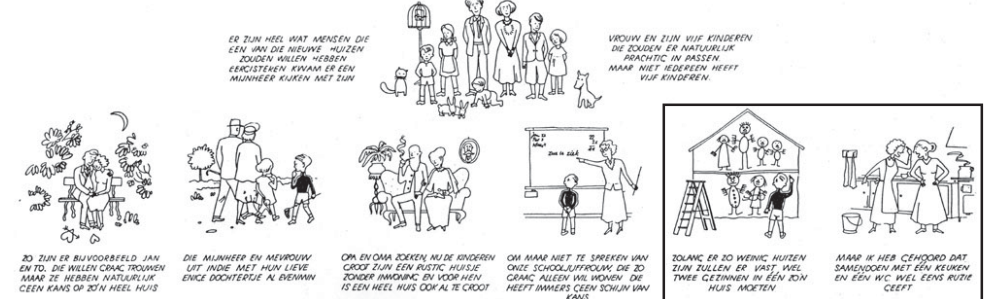

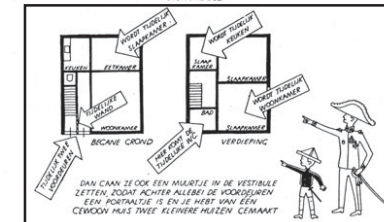
Duplexwoningen woningnood

"KIJK", ZEGT KARELTJE
"DAAR IN DE STRAAT CAAN ZE DUPLEXWONINGEN BOUWEN. WEET U NIET WAT DAT ZIJN? WEL, EIGENLIJK ZIJN DAT GEWOON HUIZEN, PRECIES ZOALS DAT HUIS, WAAR IK VROEGER WOONDE"

WEET U WAT IK NU ZIEZEN HEB?

ZON HUIS NOEMT ONZE MINISTER VAN WEDEROPBOUW EN VOLKSHUISVESTING NU EEN "DUPLEXWONING"

De hier afgedrukte illustratie over „Duplexwoningen“ werd beschikbaar gesteld door de afdeling Voorlichting van het Ministerie van Wederopbouw en Volkshuisvesting en is een ontwerp van ir. C. de Cler.

Onderzoek

“Wat zijn de (verborgen) kwaliteiten van de Couperusbuurt op het gebied van stedenbouw, architectuur en bouwtechniek?”

“Hoe kunnen deze kwaliteiten behouden of versterkt worden in een renovatieontwerp voor de buurt?”

1953

Stedenbouw

ruime opzet, groenstructuur, waterstructuur

Stedenbouw

ruime opzet, groenstructuur, waterstructuur

Architectuur

sober met kleine details

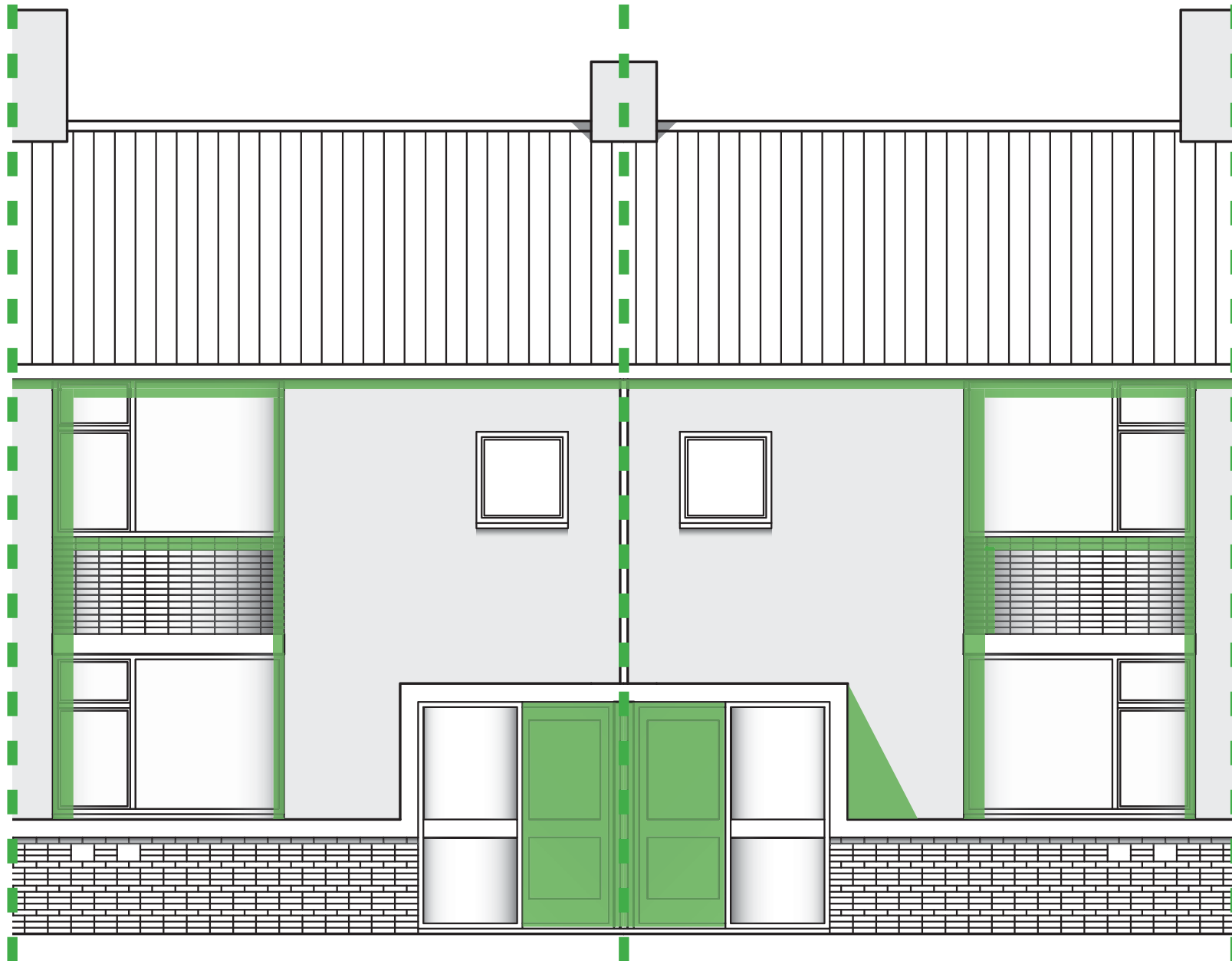
Architectuur
sober met kleine details

Architectuur

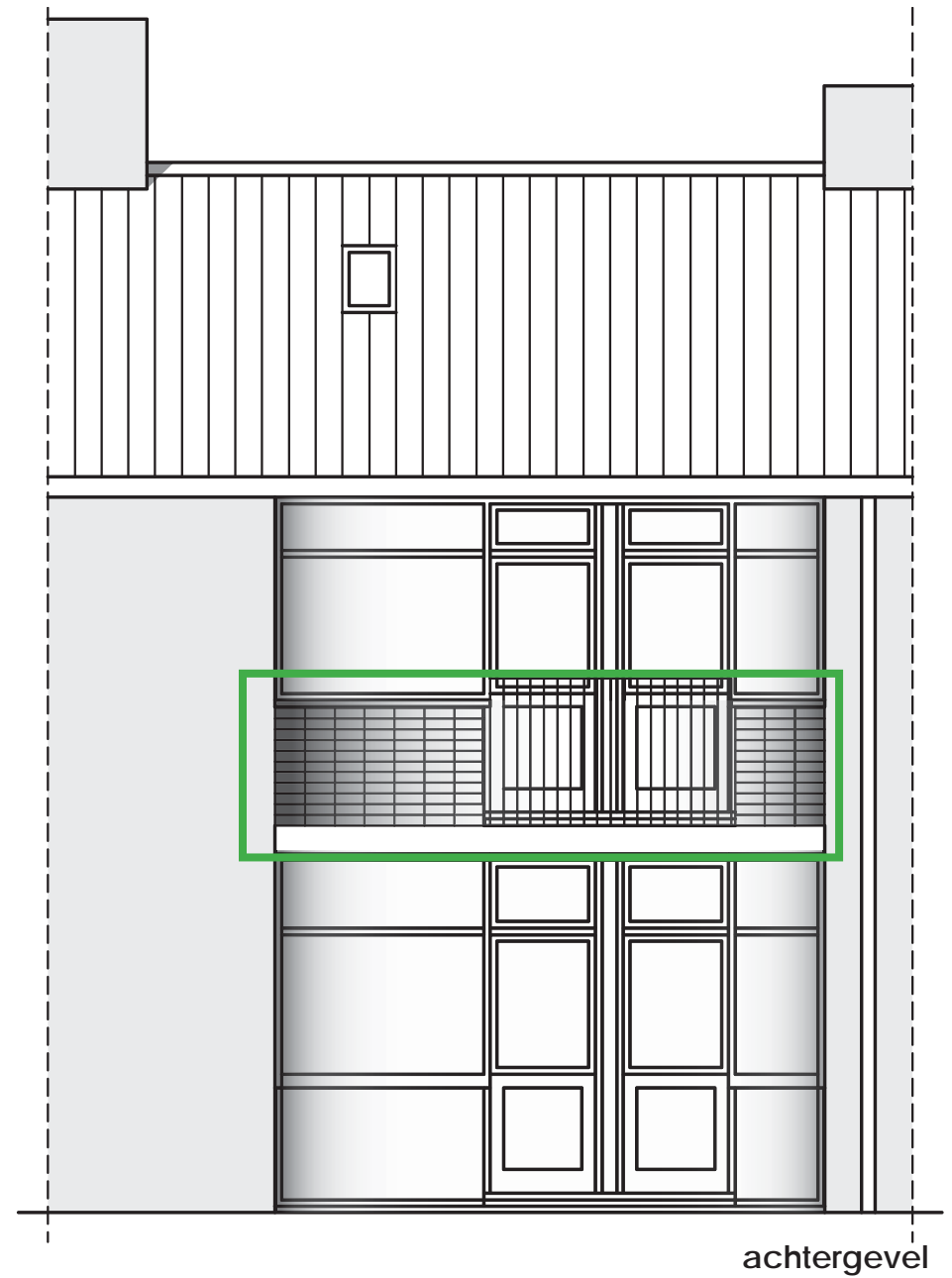
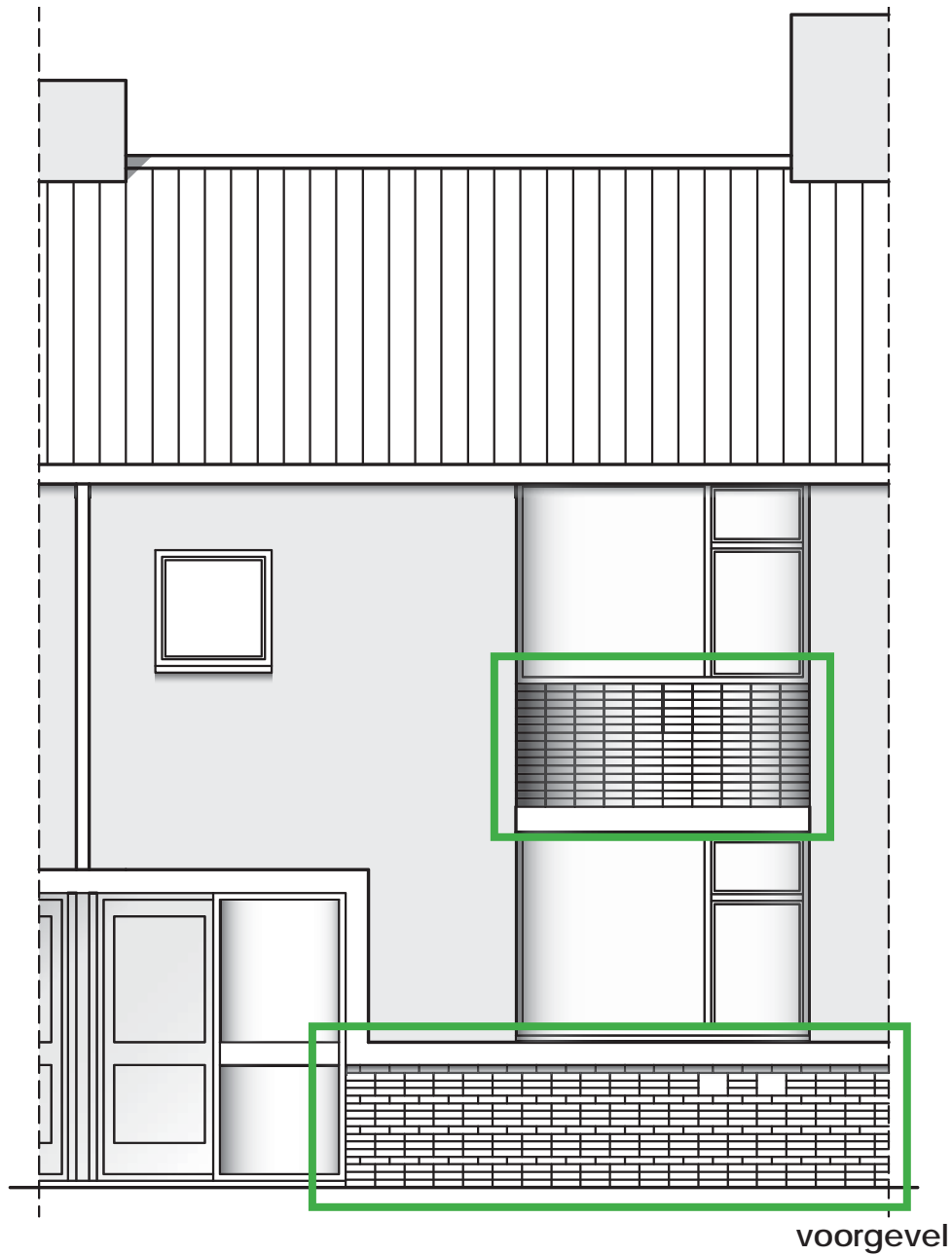
symmetrie, diepte

voorgevel

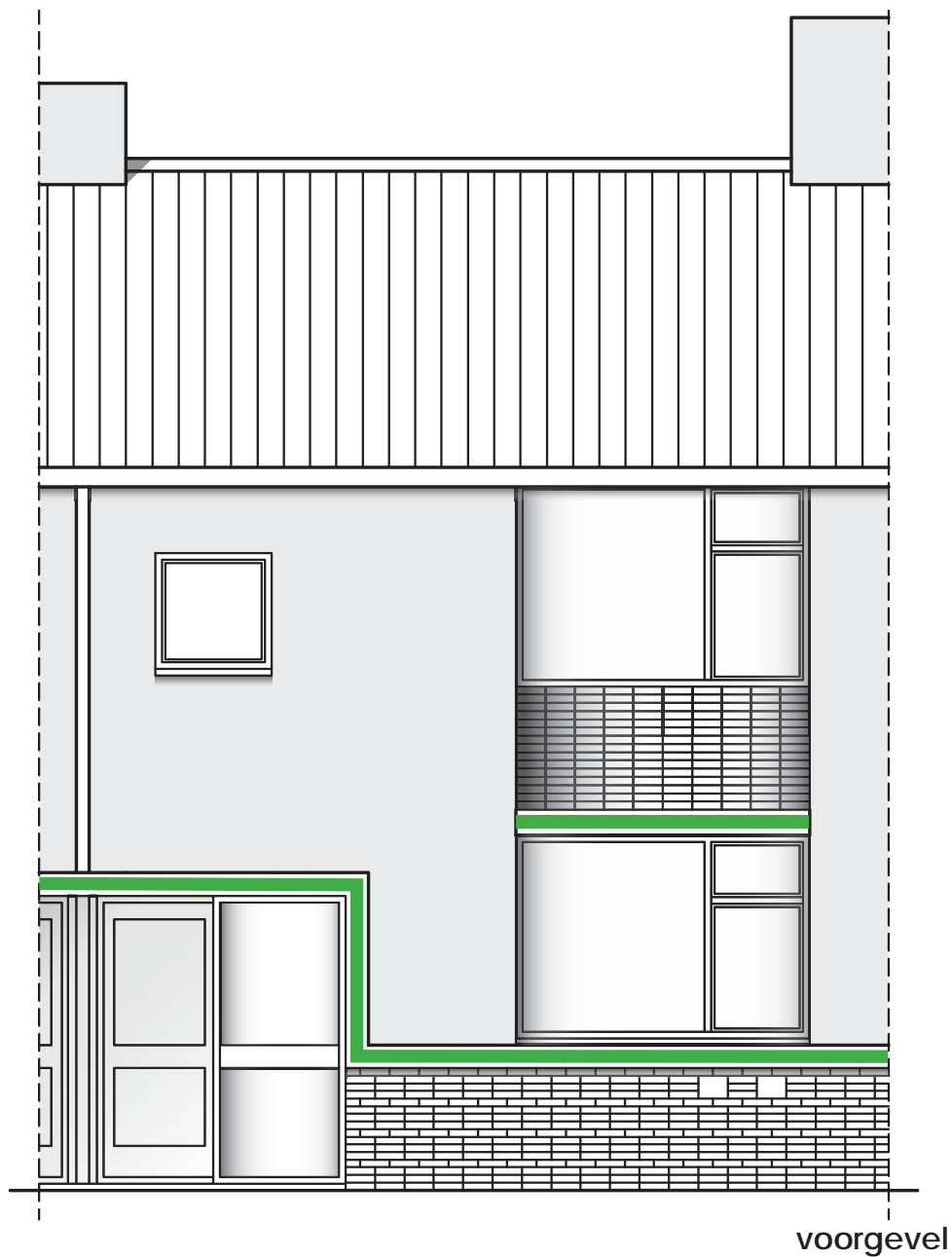
Architectuur

accenten: metselverbanden, borstwering

Architectuur

accenten: betonnen lijnen

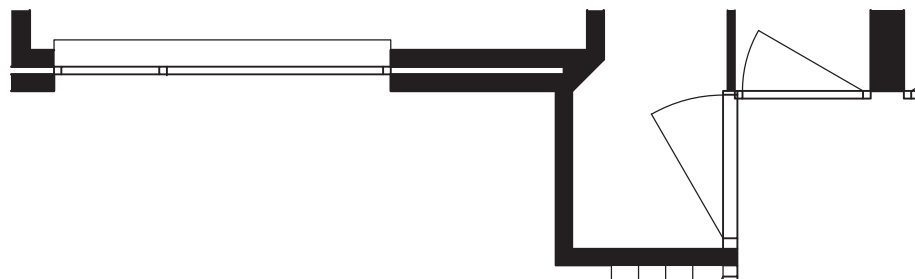
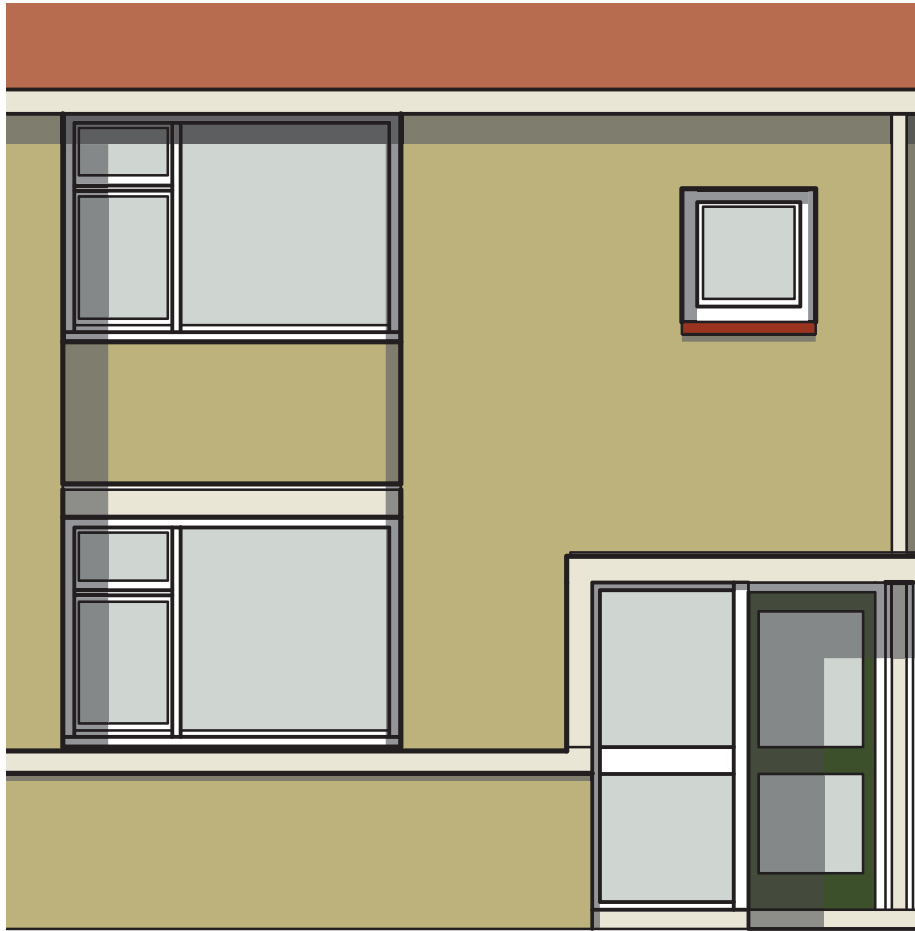
Bouwtechniek

mix traditioneel en modern, efficiëntie, volgens geldende standaarden

Bouwtechniek

mix traditioneel en modern, efficiëntie, volgens geldende standaarden

draagconstructie:

betonnen begane grond vloer

deels geprefabriceerde
verdiepingsvloer

traditioneel zadeldak

ongeïsoleerde spouwmuren

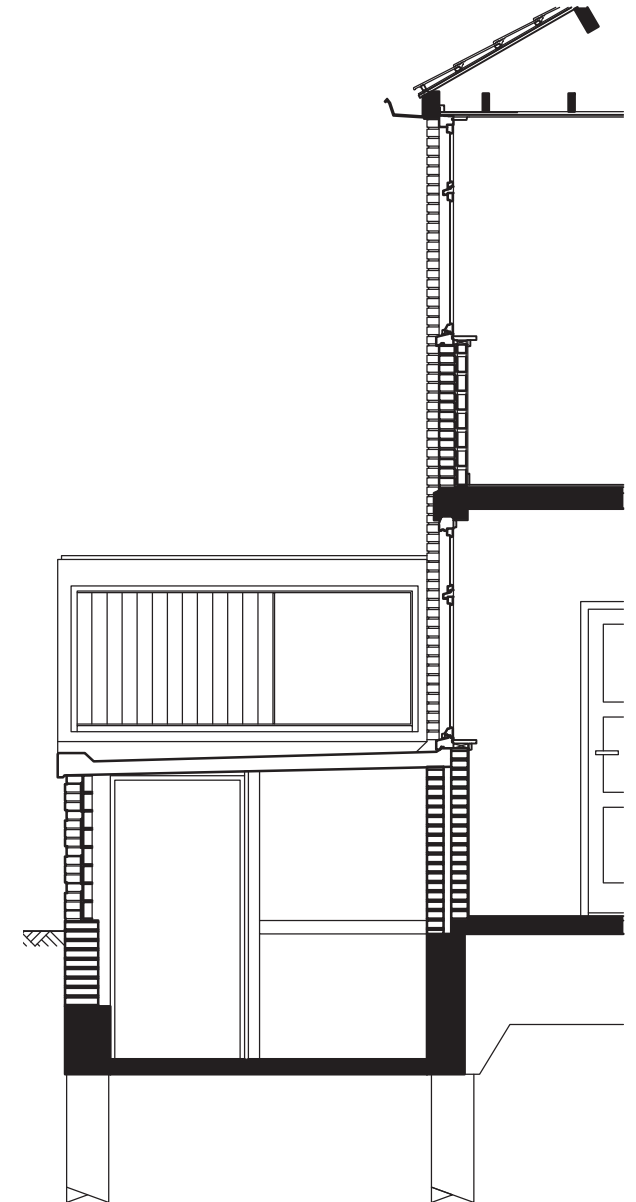
bouwfysica:

licht: grote ramen en
bovenlichten

lucht: natuurlijke ventilatie

warmte: kolenkachels (geen
woningisolatie)

akoestiek: geen geluidsisolatie

2014

Stedenbouw

kwaliteit: Tuinstadkarakter, volgroeid groen, bedreiging: verwaarlozing

Architectuur

verfijning verloren: kunststof kozijnen, beplating, laag gewaardeerd, "klein"

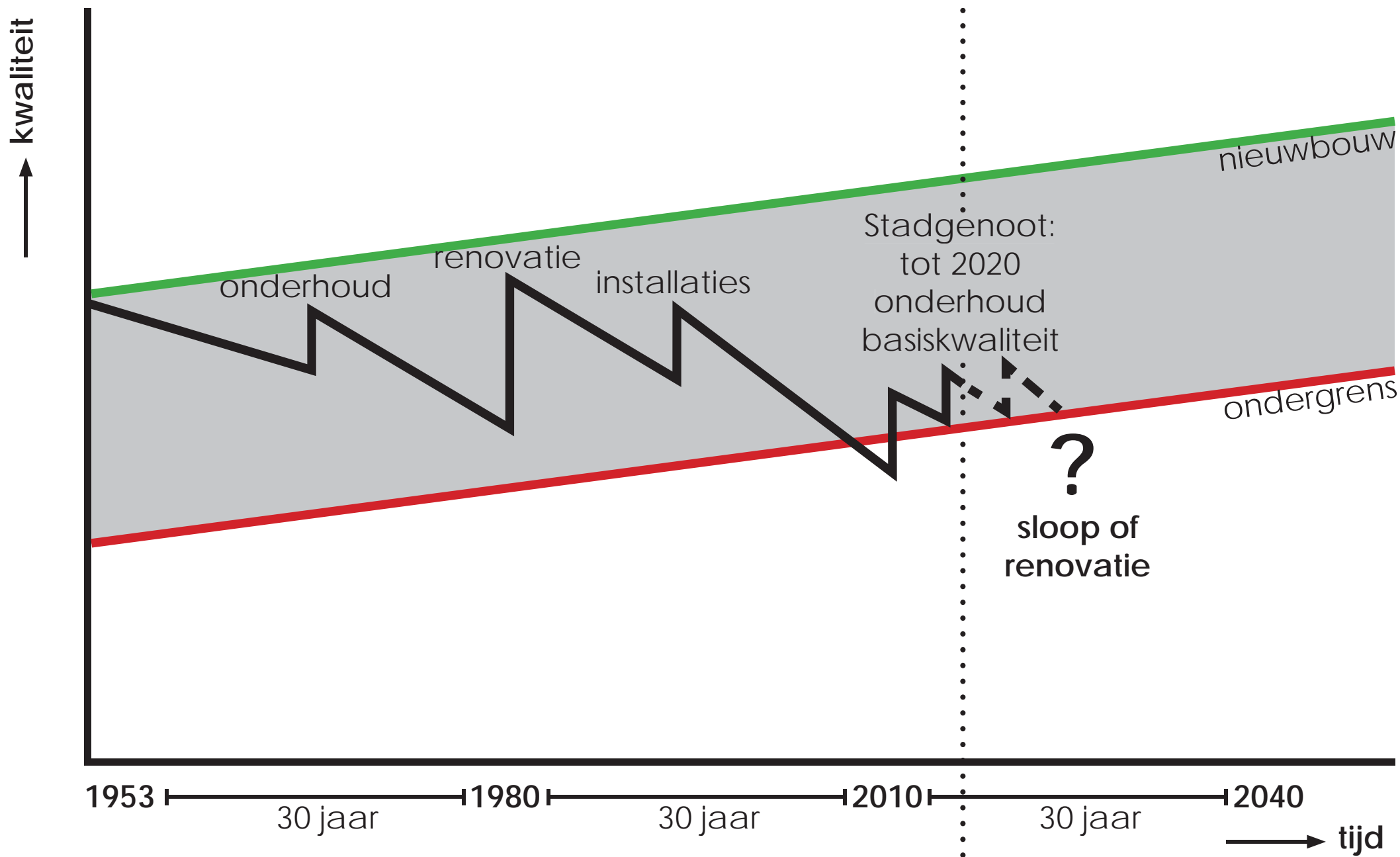

Bouwtechniek

presteert slecht t.o.v. huidige wensen/normen: hoog energieverbruik, laag comfort, gehorig

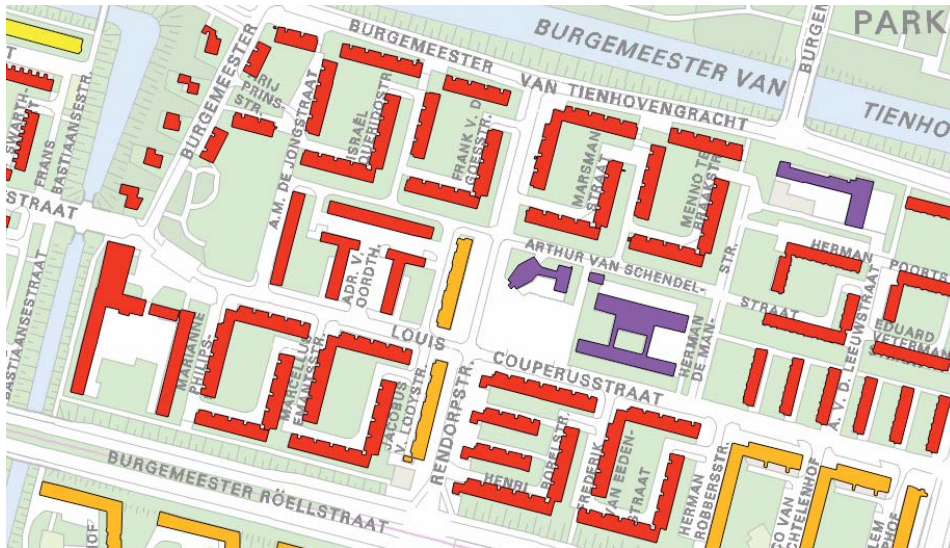

Toekomst? levenscyclus duplexwoningen

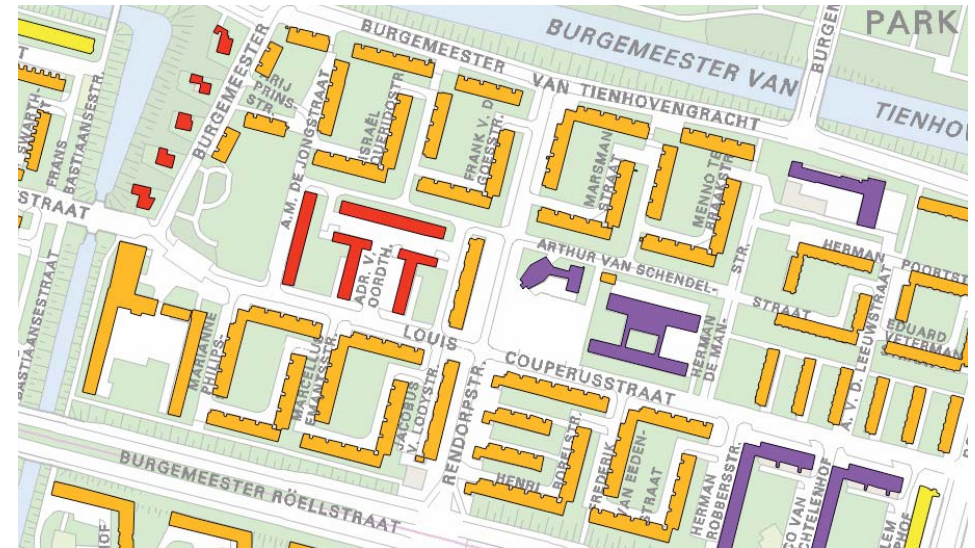

Waarom renoveren?

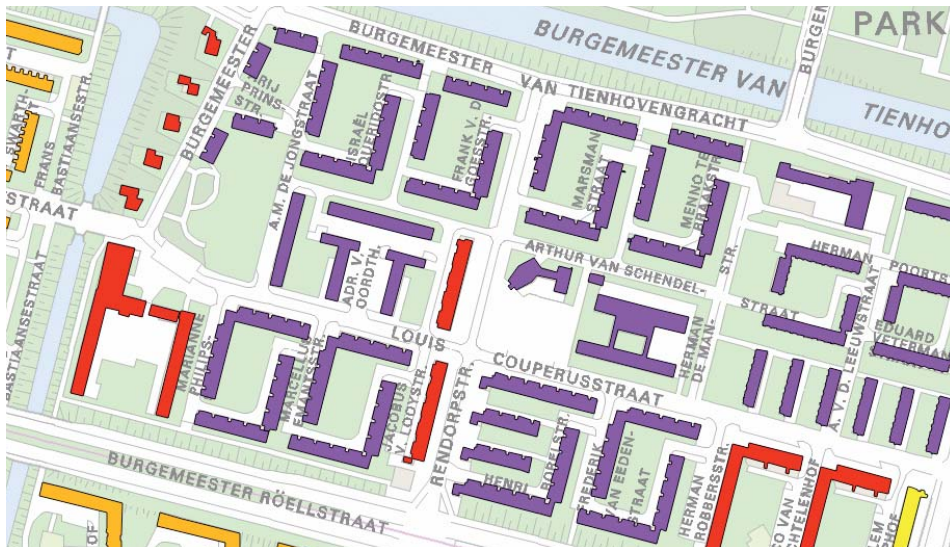
1. cultuurhistorische waarde

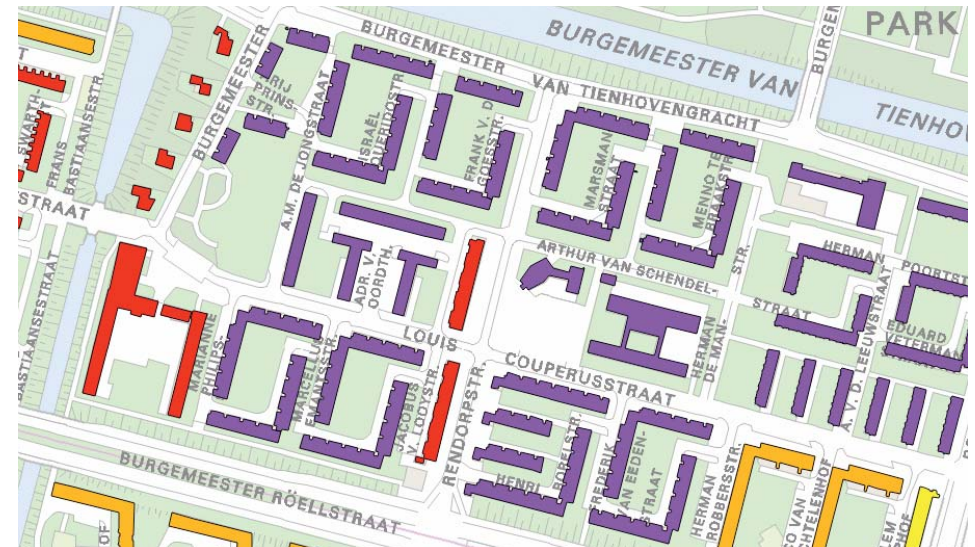
Bouwtype

Architectuur

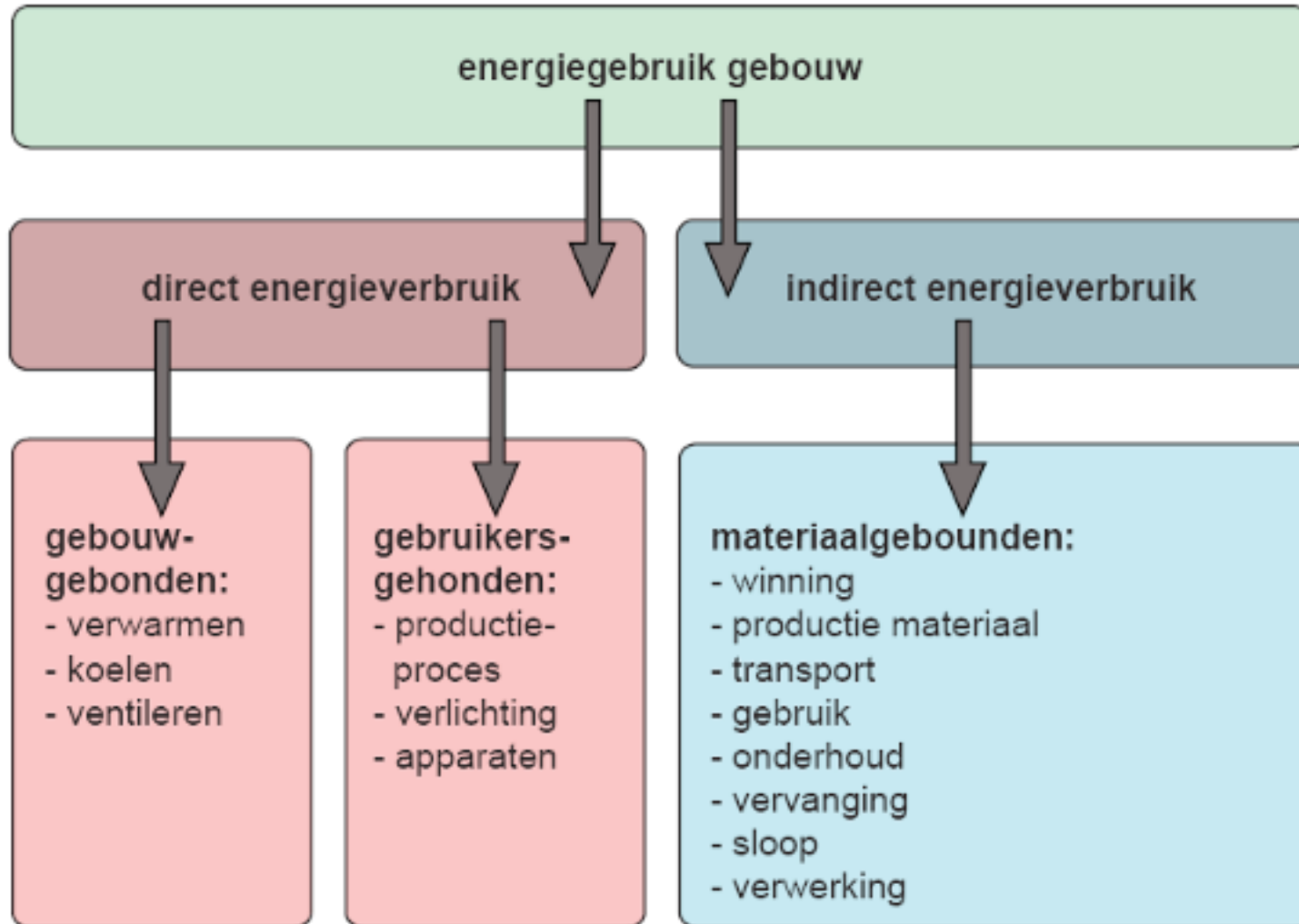
Verkaveling

Tuinstadkarakter

Waarom renoveren?

2. duurzaamheid, met name embodied energy

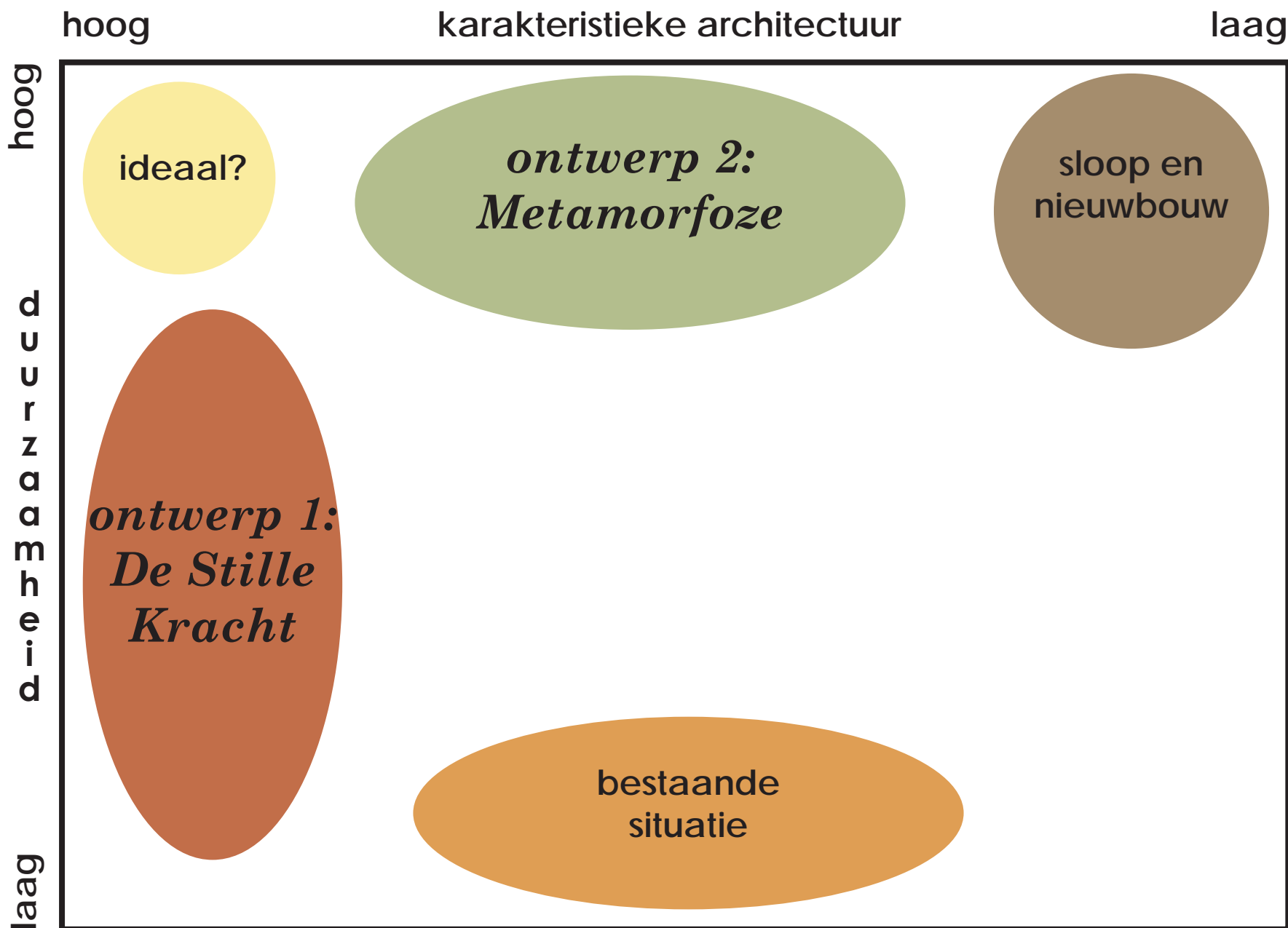
Waarom renoveren?

3. behoud huurders

Hoe renoveren?

twee renovatieontwerpen

Ontwerp

De Stille Kracht

De Stille Kracht

concept: versterken architectuur door middel van cultuurhistorie

Architectuur heeft geen 'karakter'

Stedenbouw heeft dit wel
(Tuinstadkarakter)

De Stille Kracht

concept: versterken architectuur door middel van cultuurhistorie

Architectuur heeft geen 'karakter'

Stedenbouw heeft dit wel
(Tuinstadkarakter)

Jaren '50 uitstraling kan de kwaliteit van de buurt worden

De Stille Kracht

concept: versterken architectuur door middel van cultuurhistorie

Jaren '50 uitstraling kan de kwaliteit van de buurt worden

Gevelopeningen zwakste plek: hier potentie om 'karakter' toe te voegen

Nieuwe invulling gevelopeningen gebaseerd op jaren '50 voorbeelden

Architectuur heeft geen 'karakter'

Stedenbouw heeft dit wel
(Tuinstadkarakter)

De Stille Kracht

concept: versterken architectuur door middel van cultuurhistorie

Jaren '50 uitstraling kan de kwaliteit van de buurt worden →

← Gevelopeningen zwakste plek: hier potentie om 'karakter' toe te voegen

Nieuwe invulling gevelopeningen gebaseerd op jaren '50 voorbeelden →

Resultaat:
Stedenbouw en architectuur in balans:
tonen het bijzondere karakter van de wederopbouwbuurt

↑
Architectuur heeft geen 'karakter'

Stedenbouw heeft dit wel
(Tuinstadkarakter)

De Stille Kracht
strippen van de woning

De Stille Kracht
strippen van de woning

De Stille Kracht
"ontduplexen"

bestaand

nieuw

begane grond

De Stille Kracht

"ontduplexen"

bestaand

nieuw

begane grond

bestaand

nieuw

verdieping

De Stille Kracht
nieuwe invulling gevel

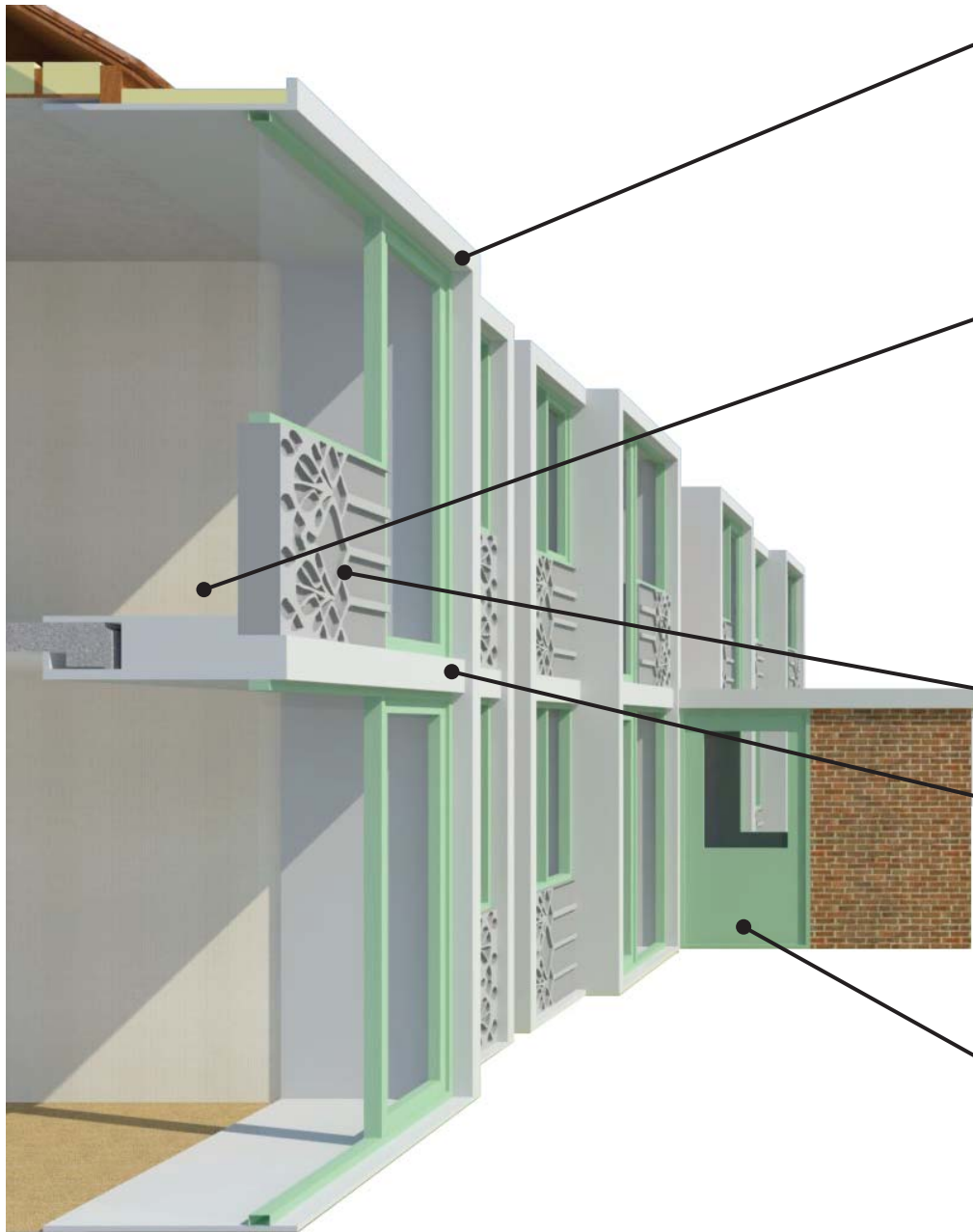

De Stille Kracht
nieuwe invulling gevel

De Stille Kracht

nieuwe invulling achtergevel

gevel krijgt weer diepte

extra ruimte door 'erker' aan kamers

herinterpretatie van verdwenen details:

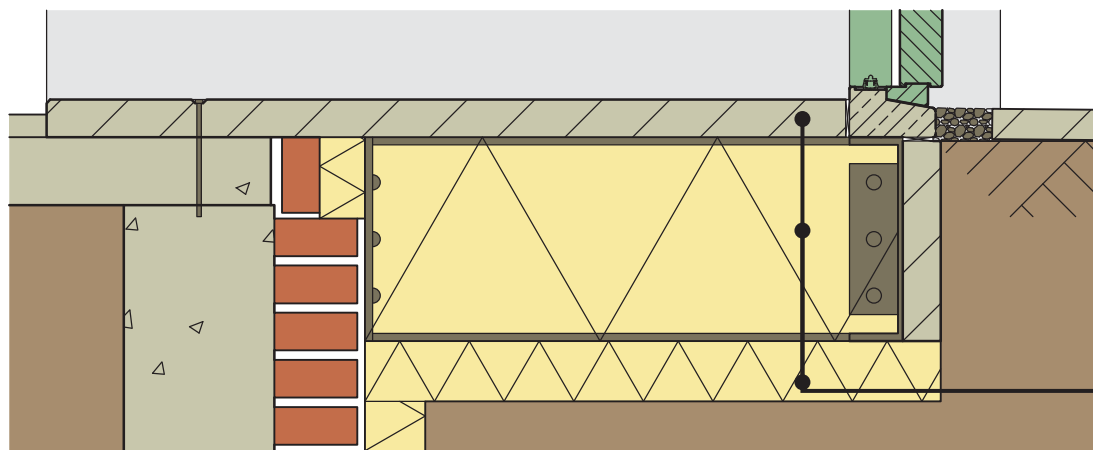
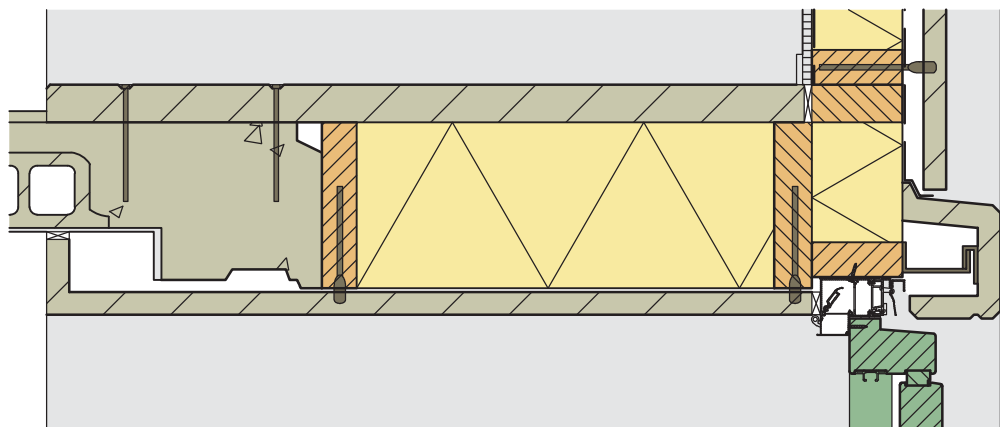
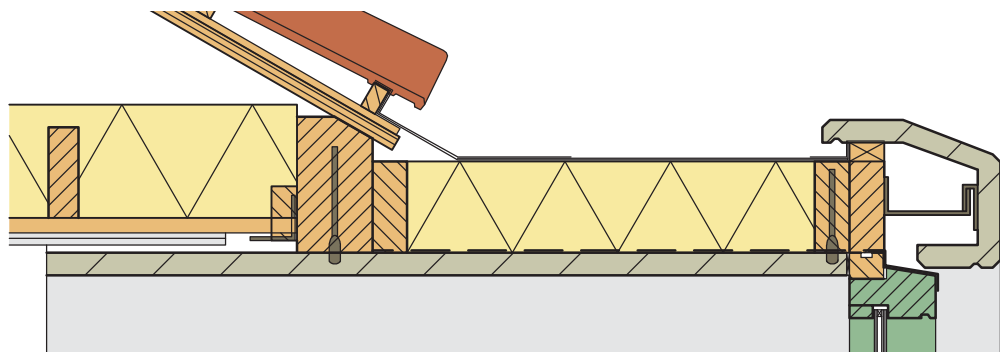
borstwering

betonnen kader

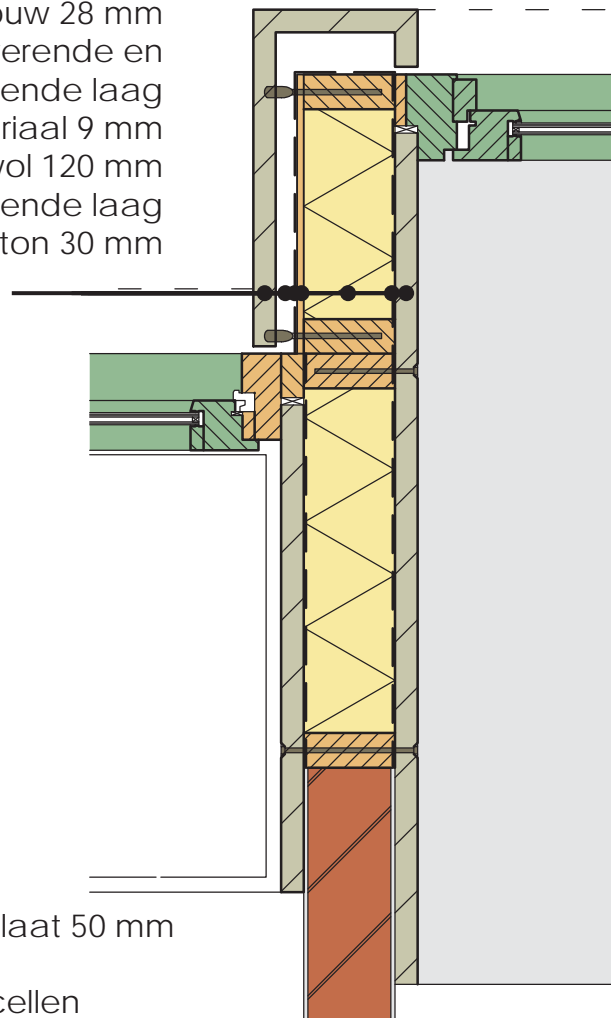
berging aan achterzijde woning

De Stille Kracht

details achtergevel

glasvezelbeton 30 mm
geventileerde spouw 28 mm
waterwerende en
dampdoorlatende laag
plaatmateriaal 9 mm
minerale wol 120 mm
dampremmende laag
glasvezelbeton 30 mm

microbeton (balkon)plaat 50 mm
stalen console IPE 270
isolatie met gesloten cellen

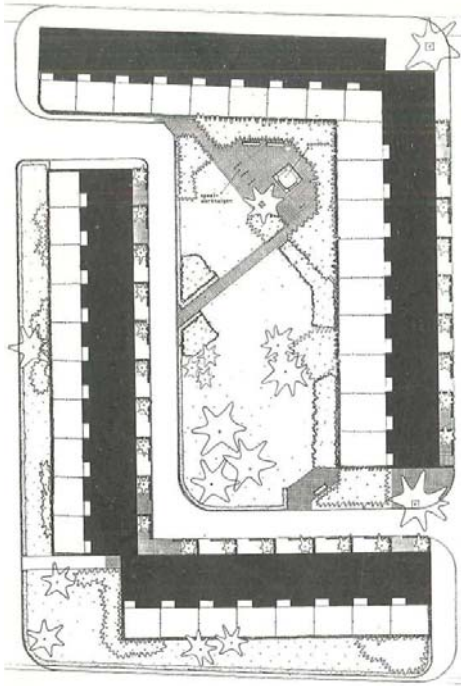
De Stille Kracht
impressie woonkamer

De Stille Kracht
impressie slaapkamer

De Stille Kracht indeling hof

Frankendaal &
tuinen Mien Ruys

De Stille Kracht
Impressie hof

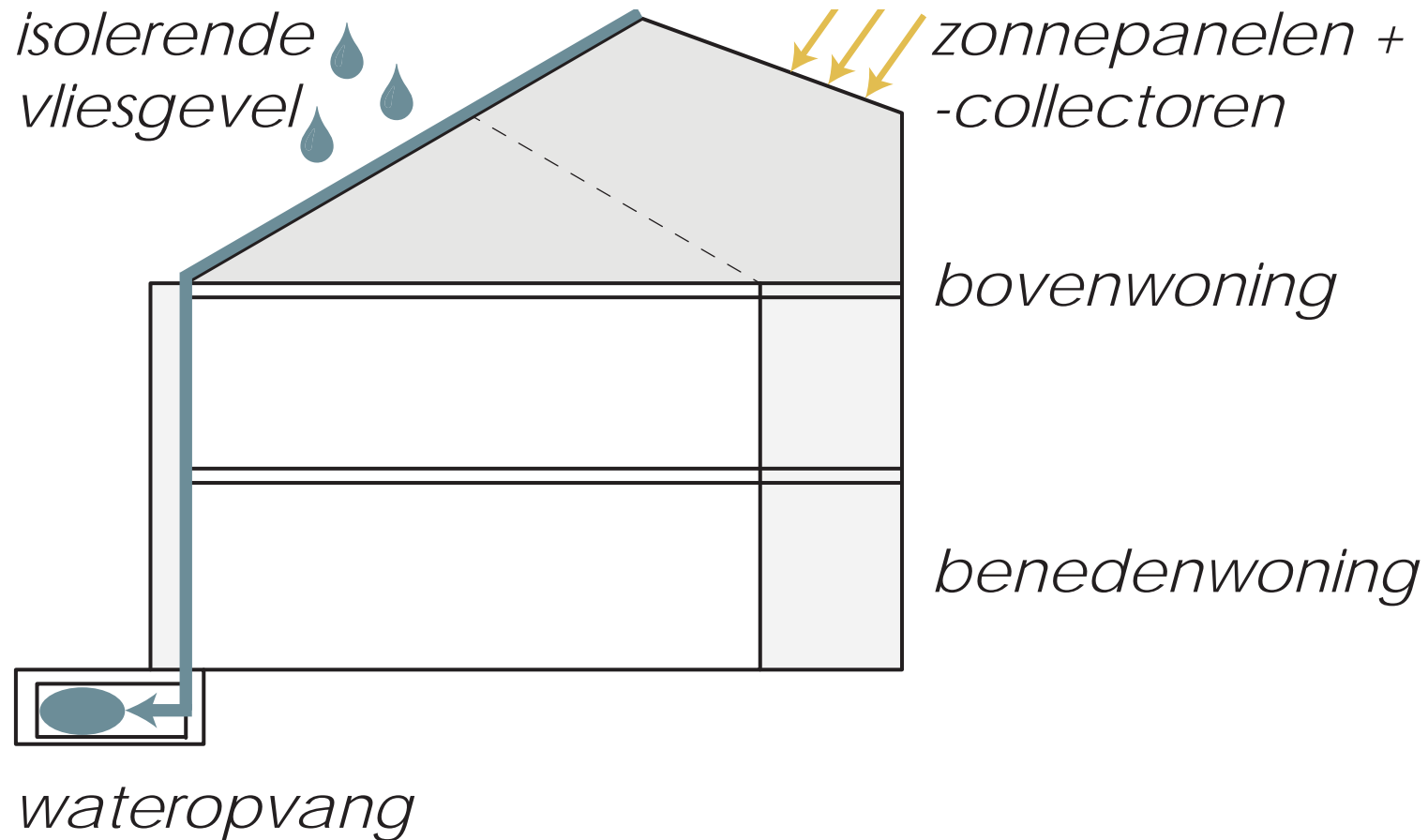
Metamorfoze

Metamorfoze

concept: maximale energiereductie en maximaal comfort

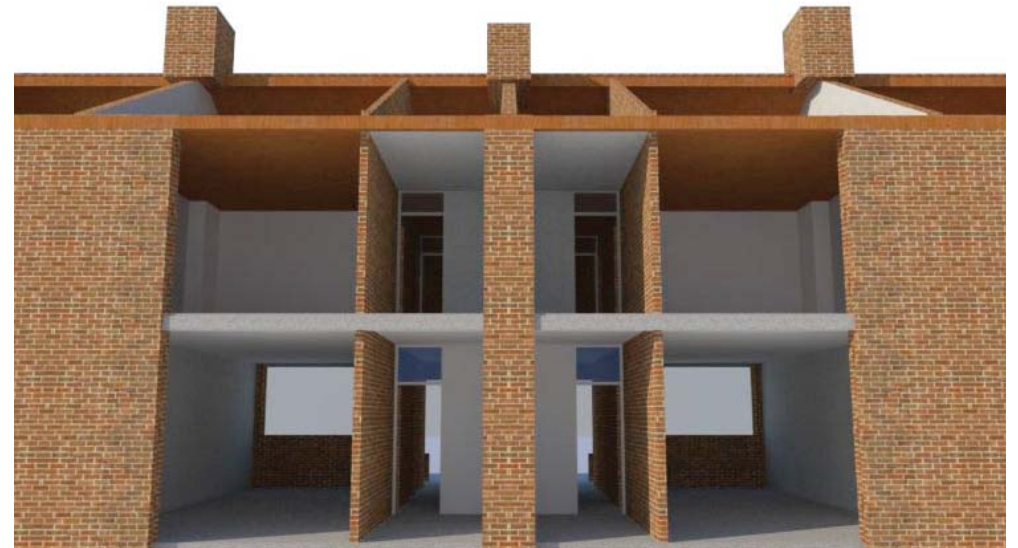
concept Metamorfoze

Metamorfoze
strippen van de woning

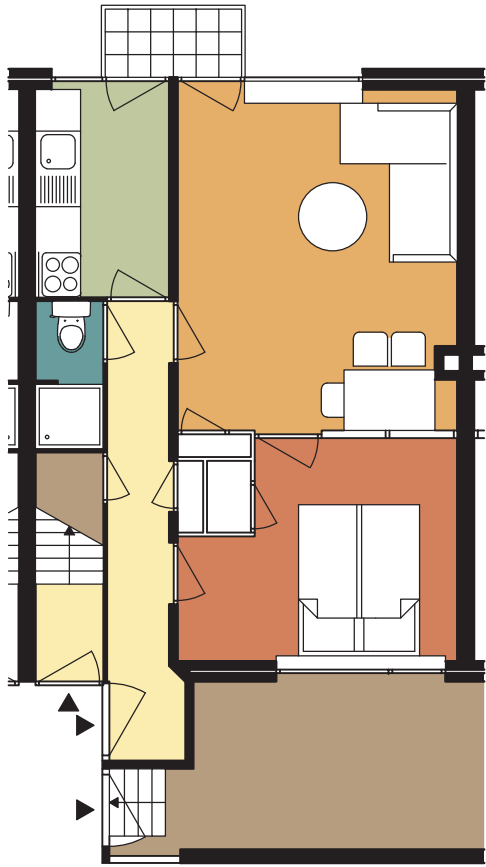

Metamorfoze
strippen van de woning

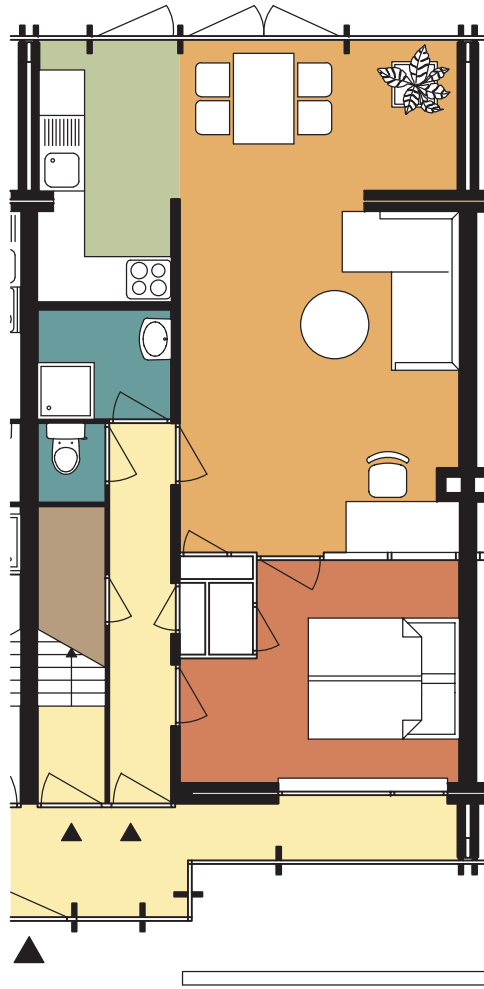

Metamorfoze

benedenwoning

bestaand

nieuw

begane grond

Metamorfoze bovenwoning

bestaand

nieuw

verdieping

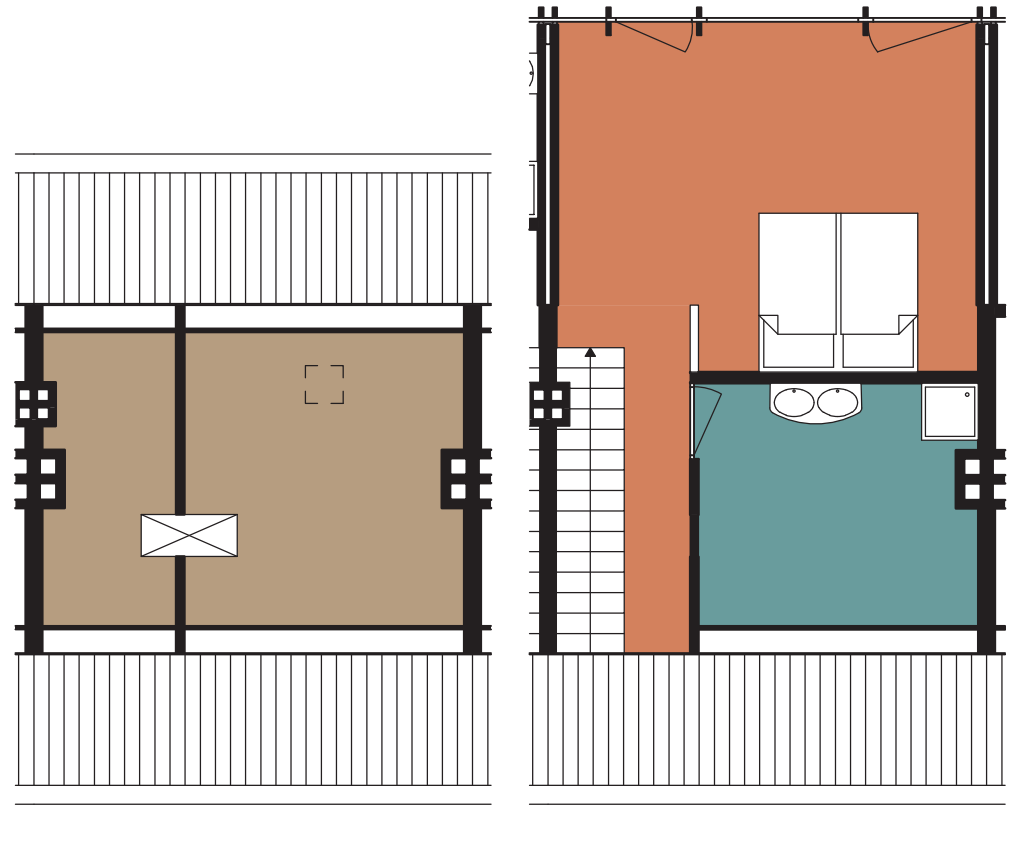
Metamorfoze bovenwoning

bestaand

nieuw

verdieping

bestaand

nieuw

zolder

Metamorfoze
nieuwe invulling gevel

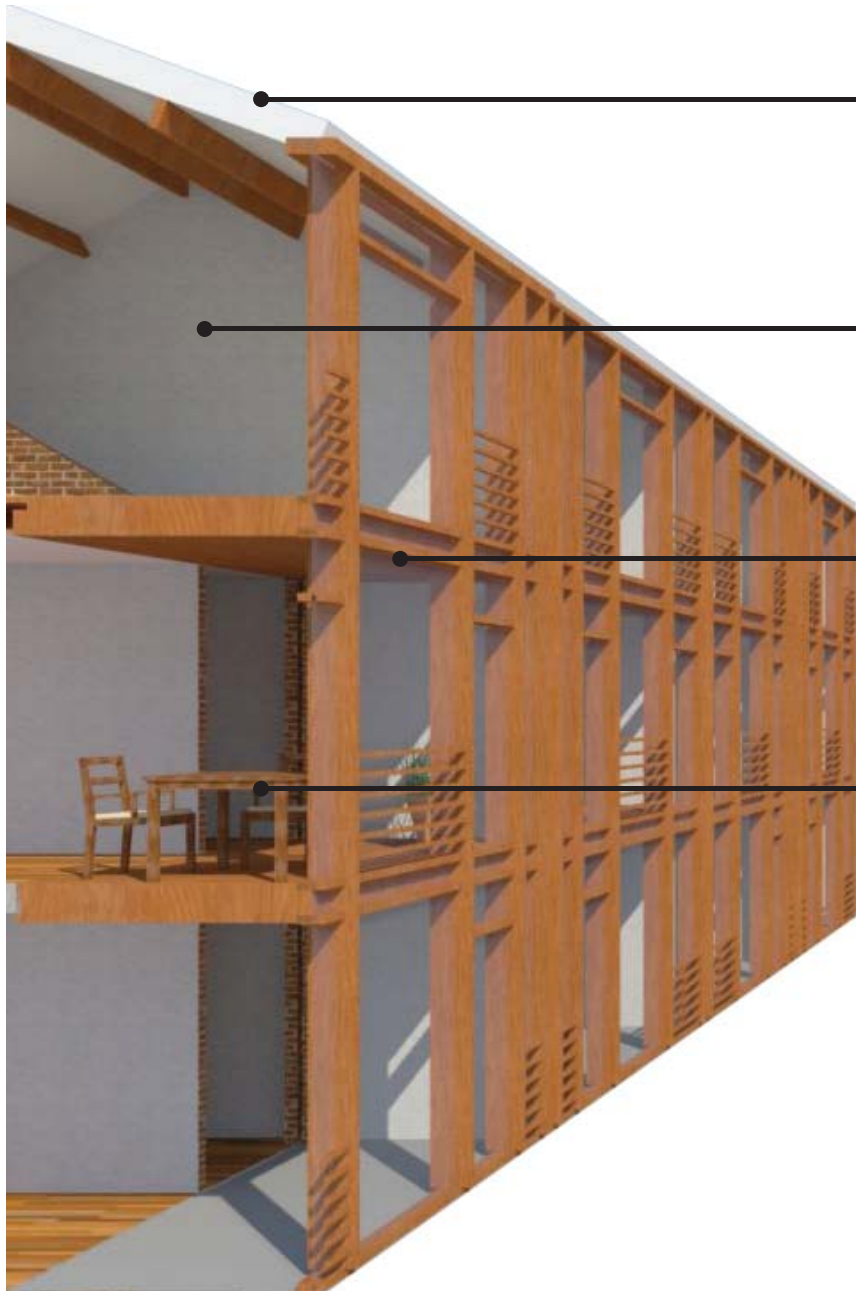

Metamorfoze
nieuwe invulling gevel

Metamorfoze

nieuwe invulling achtergevel

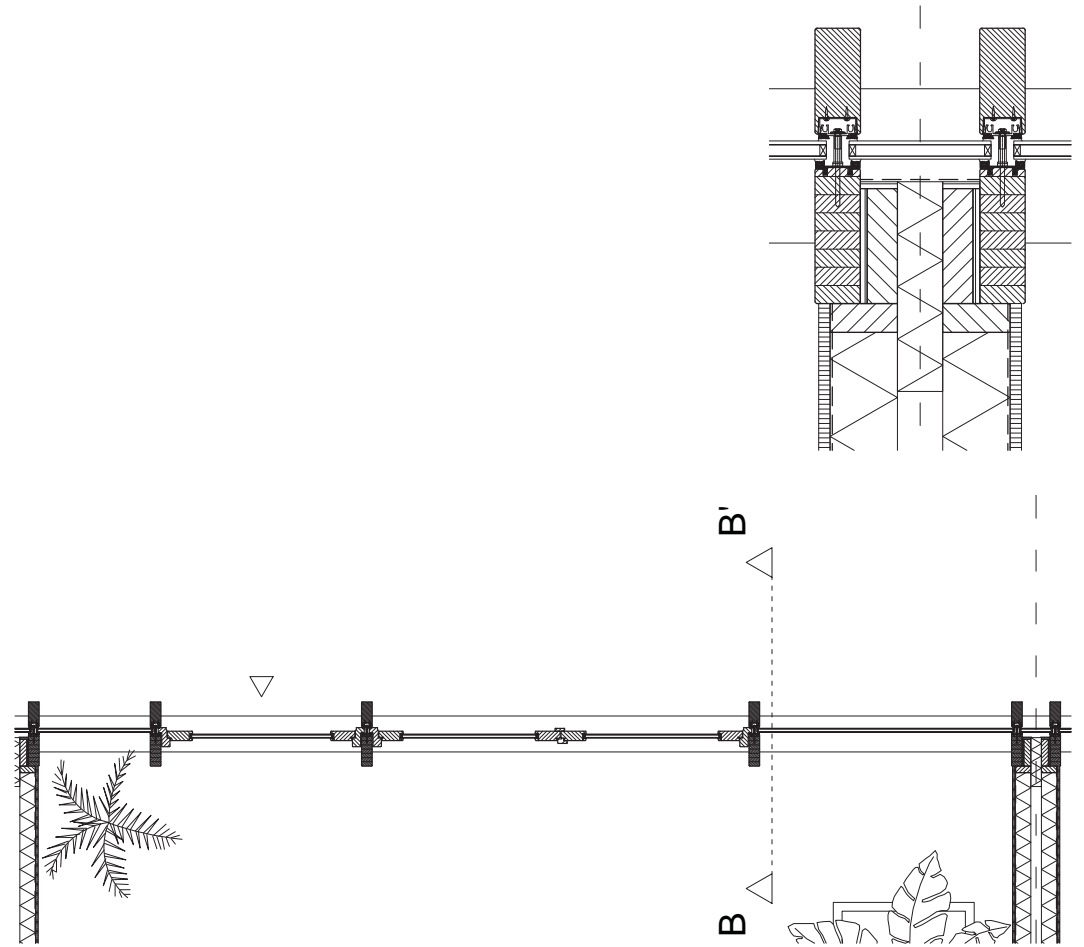
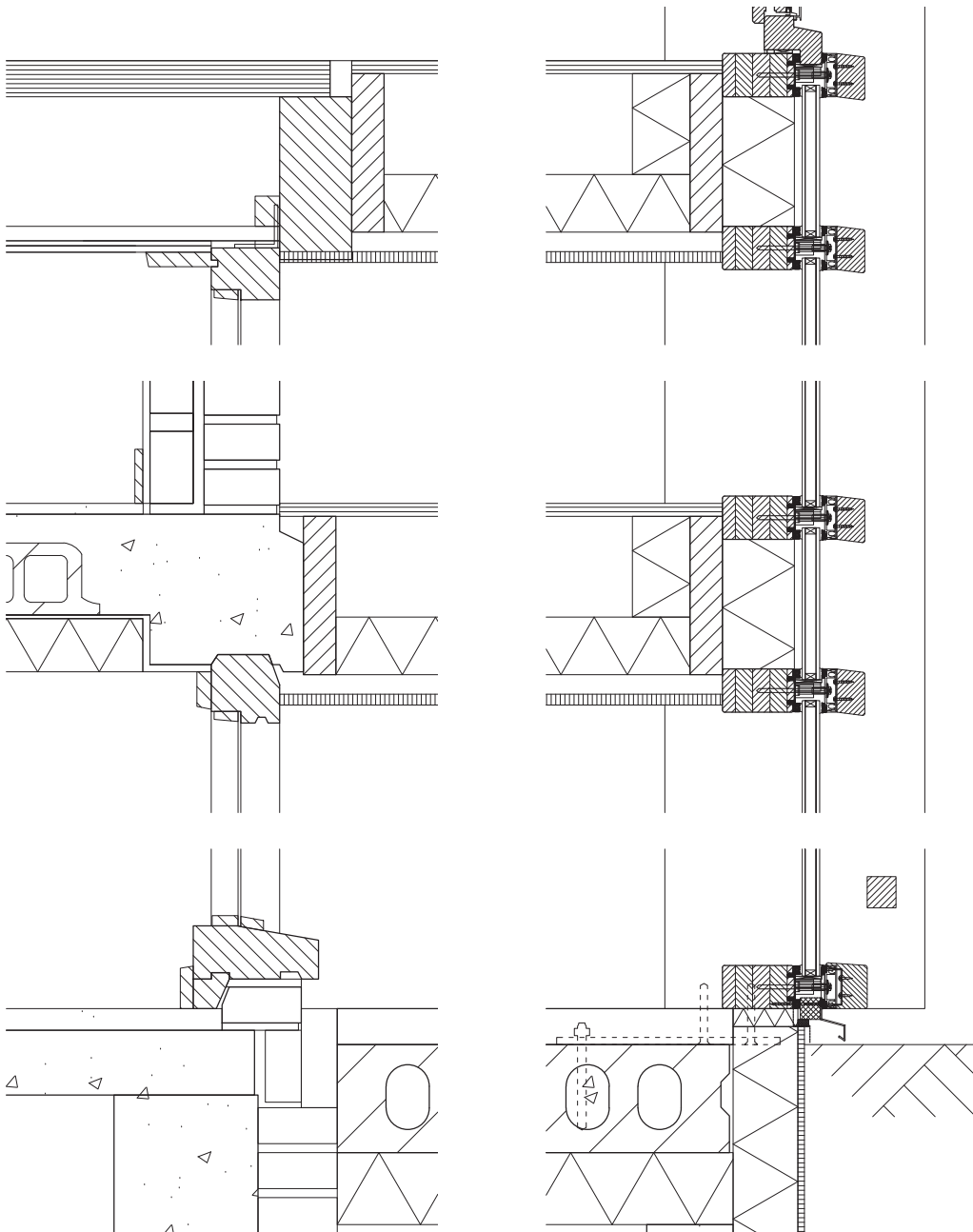
pv-cellen voor zonne-energie

zolderberging wordt zolderkamer

tweede gevel als isolerende schil

woning 2 meter extra diepte

Metamorfoze
details achtergevel

Metamorfoze
impressie woonkamer

Metamorfoze
impressie slaapkamer

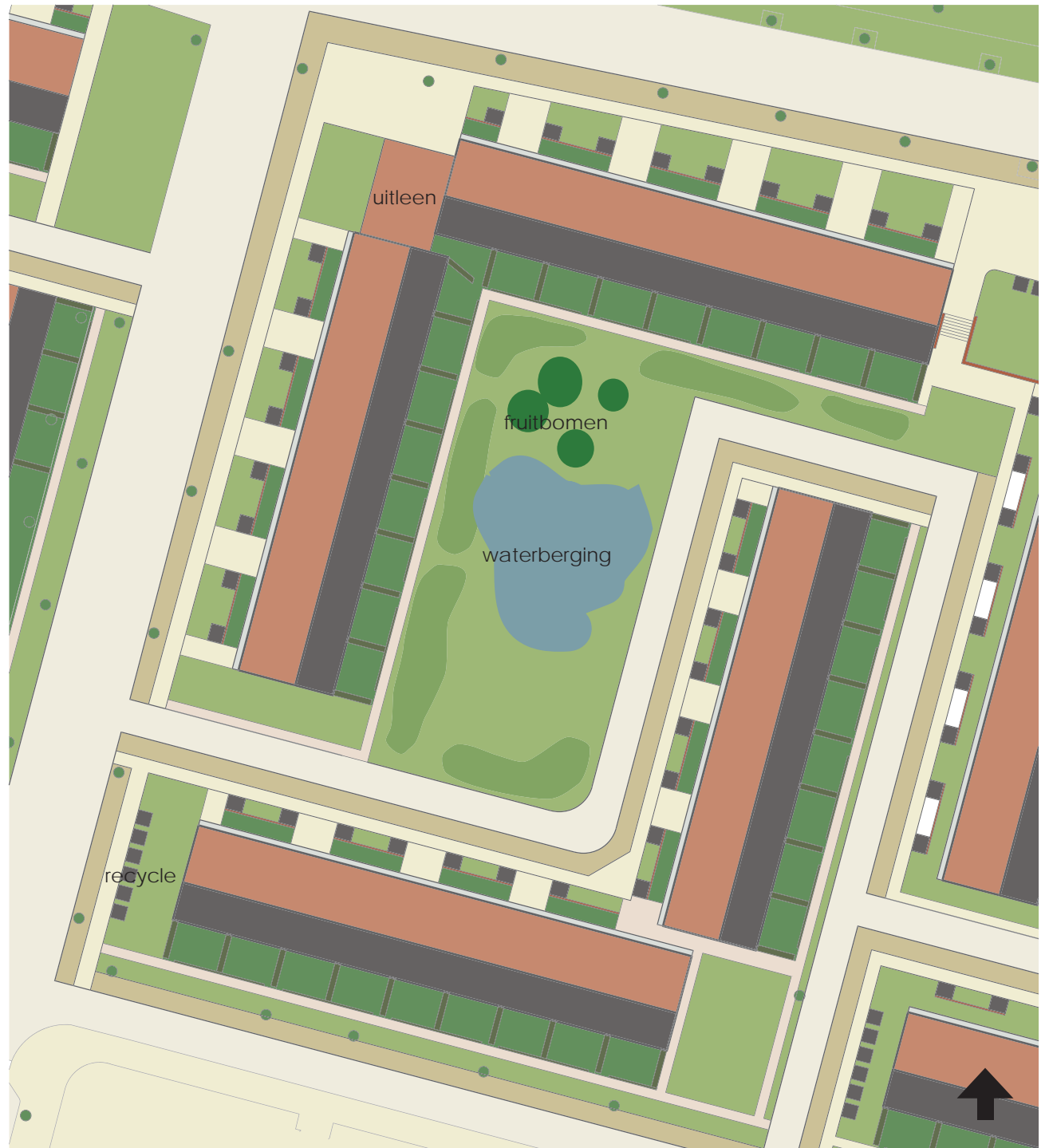
Metamorfoze indeling hof

Duurzaam hof:

- privé en gemeenschappelijke tuinen
- openheid: geen schuttingen
- autovrij hof
- ruime fietsenberging
- waterberging
- halfverharding
- duurzame materialen
- voedselproductie
- gemeenschappelijke ruimte
- afval zorgvuldig scheiden

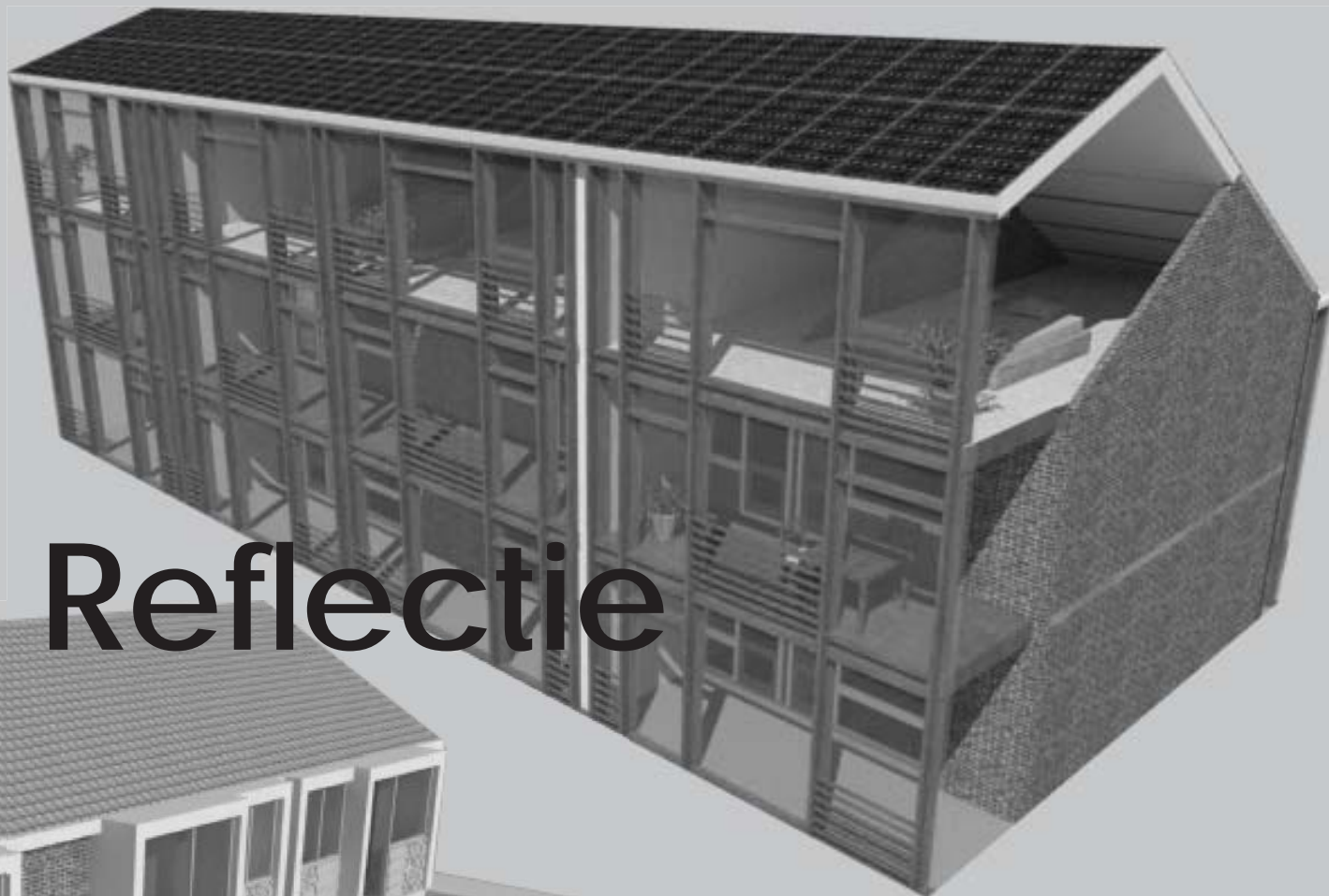
Meanderhof, Zwolle

Metamorfoze
impressie hof

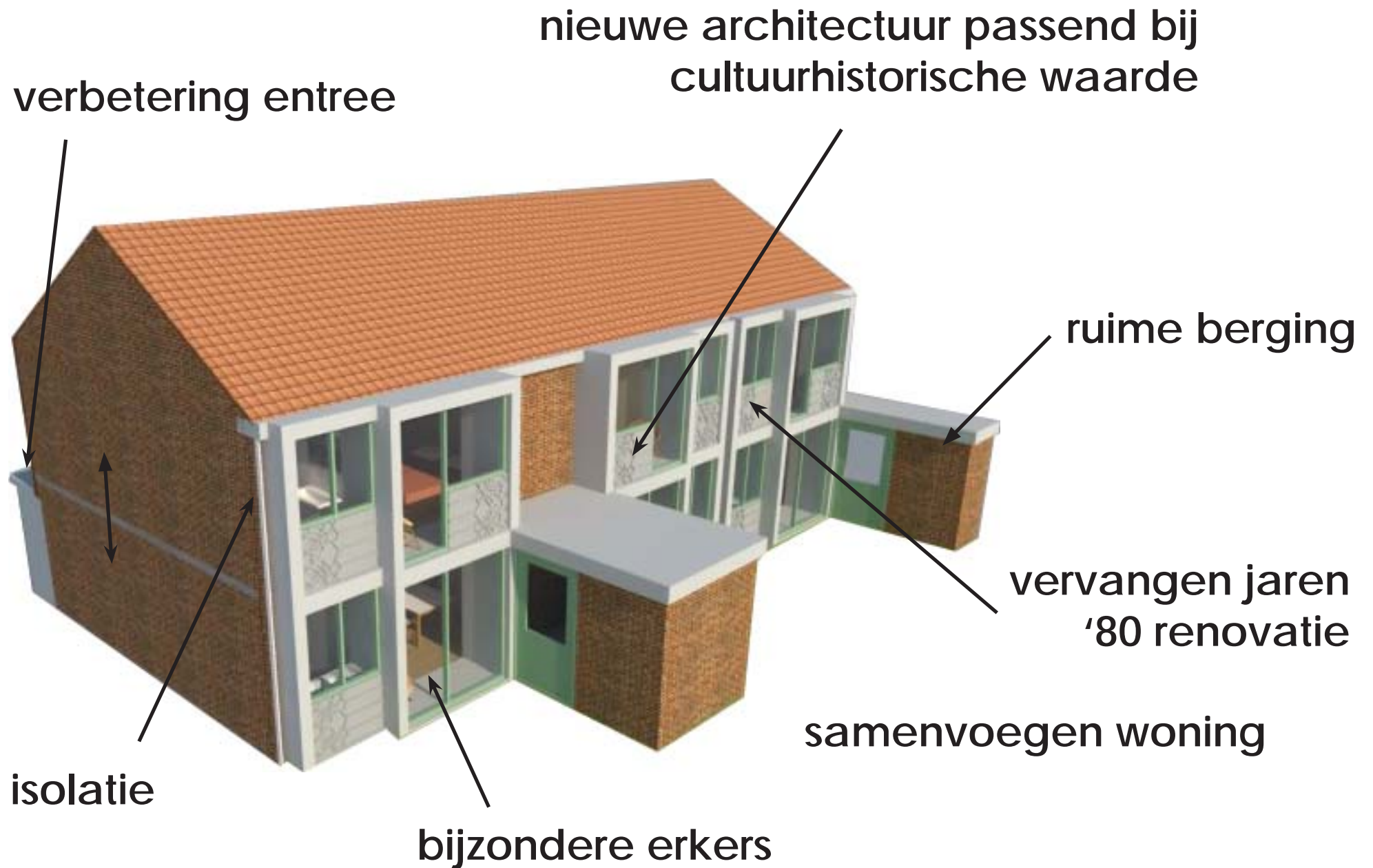

Reflectie

Wat heeft het opgeleverd?
De Stille Kracht

Wat heeft het opgeleverd?
Metamorfoze

Overzicht

mogelijkheden en beperkingen varianten

